✨ ಅಧ್ಯಾಯ : ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಪ್ರಕರಣ

🌸 ದೇಶ್ಯ – ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ – ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ಪ್ರಕರಣ 🌸

(Deshya, Anyadeshya & Tatsama-Tadbhava Master Chart)

🌐 gptteachers.in

I. ದೇಶ್ಯ (ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು) 🌾

ಸ್ವಂತ ಭಾಷೆ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳೇ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:
ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಕೈ, ಕಾಲು, ಮರ, ಗಿಡ, ನೀರು, ಬೆಂಕಿ, ಊರು, ಮನೆ, ಹಸು, ಬೆಕ್ಕು, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಹೂವು, ಕಾಡು, ಗಾಳಿ.

II. ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ : ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು 📜

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಮೂಲ ಶಬ್ದಗಳು (ತತ್ಸಮಗಳು).

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:
ರಾಜ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಮುಖ, ನೇತ್ರ, ಶಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕಾ, ಪರ್ವತ, ನದಿ, ದೇವ, ಆಕಾಶ, ವಿದ್ಯಾ, ಗುರು, ಕವಿ, ವೃಕ್ಷ, ಶಾಂತಿ, ಕೃಪೆ, ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಮೃಗ.

II. ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ : ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಶಬ್ದಗಳು 🕌

ಉರ್ದು/ಪರ್ಷಿಯನ್

ಮುಸ್ಲಿಂ ಹಾಗೂ ಮೊಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:
ಅರ್ಜಿ, ಕಾಗದ, ಕಚೇರಿ, ಜಮೀನು, ತಯಾರು, ದವಾಖಾನೆ, ಬಜಾರು, ಬಂದೂಕು, ಸರಕಾರ, ಕಾನೂನು, ದರ್ಬಾರು, ಸಿಪಾಯಿ, ಜುಲ್ಮಾನೆ, ರಾಯಭಾರಿ, ಕುರ್ಚಿ, ರಸ್ತೆ.

II. ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ : ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳು GB

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡದ ದೈನಂದಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:
ಬಸ್ಸು, ರೈಲು, ಕಾರು, ಪೆನ್ನು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ರೇಡಿಯೋ, ಟೇಬಲ್, ಕಾಲೇಜು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಡಾಕ್ಟರ್, ನರ್ಸ್, ಕೋಟು, ಬೂಟು, ಪೋಲಿಸ್, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಟಿಕೆಟ್, ಫೋನು, ಗ್ಲಾಸು.

II. ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ : ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದಗಳು ⛵

ಪೋರ್ಚುಗಲ್

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ದೇಶೀಯ ಪದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:
ಮೇಜು, ಪಾದ್ರಿ, ಇಸ್ತ್ರೀ, ಸಾಬೂನು, ಅಲಮಾರು, ತಂಬಾಕು, ಬಟಾಟೆ, ಅನಾನಸು, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಸಾಬೂನು, ಬಕೆಟು, ಜೈಲು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಪೇರಲ, ಬಿಸ್ಕತ್ತು.

III. ತತ್ಸಮ - ತದ್ಭವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ 🔄

ರೂಪಾಂತರ

ತತ್ಸಮ: ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಮನಾದ ಪದ (ಯಥಾವತ್).
ತದ್ಭವ: ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರೂಪ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಸೂತ್ರ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ➔ ಕನ್ನಡೀಕರಣ = ತದ್ಭವ!
ಉದಾ: ಕಾವ್ಯ ➔ ಕಬ್ಬ, ಅಕ್ಷರ ➔ ಅಕ್ಕರ, ಯುದ್ಧ ➔ ಜುದ್ಧ.

ತತ್ಸಮ (ಸಂಸ್ಕೃತ)	ತದ್ಭವ (ಕನ್ನಡ)	ತತ್ಸಮ (ಸಂಸ್ಕೃತ)	ತದ್ಭವ (ಕನ್ನಡ)	ತತ್ಸಮ (ಸಂಸ್ಕೃತ)	ತದ್ಭವ (ಕನ್ನಡ)	ತತ್ಸಮ (ಸಂಸ್ಕೃತ)	ತದ್ಭವ (ಕನ್ನಡ)
ರಾಜ್ಞೀ	ರಾಣಿ	ವರ್ಣ	ಬಣ್ಣ	ಮುಖ	ಮೊಗ	ಸ್ತಂಭ	ಕಂಬ
ಆಶ್ಚರ್ಯ	ಅಚ್ಚರಿ	ಸ್ವರ್ಗ	ಸೊರಗ	ಯುಗ	ಜುಗ	ಭಕ್ತಿ	ಬತ್ತಿ
ಶೃಂಗಾರ	ಸಿಂಗಾರ	ಲಕ್ಷ್ಮೀ	ಲಕುಮಿ	ಪ್ರಾಣ	ಹರಣ	ದೂತ	ದೂವ

💡 ದೇಶ್ಯ = ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ | ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ = ಪರಭಾಷಾ ಶಬ್ದಗಳು | ತತ್ಸಮ = ಸಮನಾದ ಪದ | ತದ್ಭವ = ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ರೂಪ!

🌐 gptteachers.in

✨ ಅಧ್ಯಾಯ : ನಾಮಪದ ಪ್ರಕರಣ

🌸 ನಾಮಪದ ಪ್ರಕರಣ (ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ & ಸರ್ವನಾಮ) 🌸

(Noun Classification, Noun Bases & Pronouns Master Chart)

🌐 gptteachers.in

೧. ವಸ್ತು / ನಾಮವಾಚಕ 🏷️

ಮೂರು ವಿಧ

- ರೂಢನಾಮ: ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು (ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಮರ, ಊರು).
- ಅಂಕಿತನಾಮ: ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು (ರಾಮ, ಕಾವೇರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು).
- ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ: ಗುಣ/ಕಾಯಕದ ಹೆಸರು (ಶಿಕ್ಷಕ, ವೈದ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರಿ).

೨. ಗುಣವಾಚಕ 🌟

ಗುಣ ಲಕ್ಷಣ

ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ, ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು.
ಉದಾ: ಒಳ್ಳೆಯ, ಕೆಟ್ಟ, ಬಿಳಿಯ, ಕಪ್ಪು, ಹಿರಿದು, ಕಿರಿದು, ಹೊಸ, ಹಳೆ, ಸಿಹಿಯಾದ, ಉದ್ದನೆಯ.

೩. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ 🔢

ಸಂಖ್ಯೆಗಳು

ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಹತ್ತು, ನೂರು, ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ.

೪. ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ 🥇

ಸ್ಥಾನ / ಕ್ರಿಯೆ

ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ಒಂದನೆಯ, ಎರಡನೆಯ, ಮೂರನೆಯ, ಐದನೆಯ ತರಗತಿ, ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ಥಾನ.

೫. ಭಾವನಾಮಗಳು 💡

ಭಾವ / ಸ್ಥಿತಿ

ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಗುಣಗಳ ಭಾವವನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ವಭಾವದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ಜಾಣತನ, ದೊಡ್ಡತನ, ಬಿಳುಪು, ಕೆಂಪು, ನಗು, ಅಳು, ಸಿಹಿ, ಕಹಿ, ಚೆಲುವು, ಪ್ರೀತಿ.

೬. ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ ⚖️

ಅಳತೆ / ತೂಕ

ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಳತೆ, ಗಾತ್ರ, ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ಅಷ್ಟು, ಇಷ್ಟು, ಎಷ್ಟು, ಹಲವು, ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಬಹಳ, ತುಸು, ಅನಂತ, ಅಪಾರ.

೭. ಪ್ರಕಾರವಾಚಕ 🎭

ರೀತಿ / ರೀತಿ-ನೀತಿ

ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ನಡೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು.
ಉದಾ: ಅಂತಹ, ಇಂತಹ, ಎಂತಹ, ಅಂಥವನು, ಇಂಥವಳು, ಎಂಥದು, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ.

೮. ದಿಗ್ವಾಚಕಗಳು 🧭

ದಿಕ್ಕುಗಳು

ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು.
ಉದಾ: ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಮುಂದು, ಹಿಂದು, ಬಲ, ಎಡ, ಮೇಲು, ಕೀಳು, ತೆಂಕ, ಬಡಗ.

೯. ಸರ್ವನಾಮಗಳು (ನಾಮಪದದ ಬದಲಿಗೆ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳು - Pronouns) 👥

ಅ) ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು

- ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ (ಮಾತನಾಡುವವನು): ನಾನು, ನಾವು.
- ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ (ಕೇಳುವವನು): ನೀನು, ನೀವು.
- ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ (ಬೇರೆಯವರು): ಅವನು, ಅವಳು, ಅವರು, ಅದು, ಅವು.

ಆ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು

ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾಮಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬರುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ಯಾರು?, ಯಾವುದು?, ಏನು?, ಯಾವನು?, ಯಾವಳು?, ಯಾವುವು?, ಎಲ್ಲಿ?, ಏಕೆ?

ಇ) ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು

ತನ್ನನ್ನು ಅಥವಾ ತನ್ನವರನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುವಾಗ ಬಳಸುವ ಪದಗಳು.
ಉದಾ: ತಾನು, ತಾವು, ತನ್ನ, ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮನ್ನು, ತಮಗೆ, ತಾವೇ.

💡 ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ = ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯವಿಲ್ಲದ ಮೂಲ ರೂಪ | ನಾಮಪದ = ವಿಭಕ್ತಿ ಸೇರಿದ ಪೂರ್ಣ ರೂಪ!

🌐 gptteachers.in